



**แถลงการณ์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ**  
**เรื่อง การยกร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควมรวม**  
**คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับผู้ตรวจการแผ่นดิน**

ตามที่ปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชนและมีการเผยแพร่ กรณีโฆษกคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้แถลงข่าวว่า คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญในการประชุม เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๘ ได้พิจารณาการยกร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมีมติให้ตั้งคณะทำงานศึกษาข้อดีข้อเสียในการควมรวมองค์กรคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับผู้ตรวจการแผ่นดินเข้าด้วยกัน เนื่องจากคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญมีความเห็นว่าอำนาจหน้าที่ของทั้งสององค์กรมีความซ้ำซ้อนกันอยู่ โดยให้คณะทำงานรับฟังความเห็นและข้อมูลจากองค์กรที่เกี่ยวข้องด้วยนั้น

กสม. ขอเรียนว่า แนวคิดที่จะพิจารณาเรื่องการควมรวมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับผู้ตรวจการแผ่นดินเข้าด้วยกันนั้น อาจสื่อความหมายว่ารัฐบาลให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแตกต่างไปจากเดิม อย่างไรก็ตาม กสม. มีความเห็นต่อประเด็นดังกล่าว ดังนี้

๑. อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีลักษณะที่ชัดเจน และแตกต่างจากองค์กรอื่น กล่าวคือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ หรือตามกฎหมายไทย หรือดำเนินงานให้เป็นไปตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม และเป็นไปตามหลักการปารีส (Paris Principle) รวมถึงเสนอแนะนโยบาย ข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นใดด้านสิทธิมนุษยชนเป็นสำคัญ

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า ขอบเขตงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมุ่งไปที่การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนเป็นที่ตั้ง และมีหน้าที่ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนในทุกกรณี ไม่ว่าจะผู้กระทำละเมิดจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานใด ไม่ว่าจะหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนก็ตาม และไม่จำกัดว่าการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานดังกล่าวนี้จะชอบด้วยกฎหมาย แต่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ย่อมอยู่ในขอบเขตการทำหน้าที่ของ กสม. ทั้งสิ้น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ที่สำคัญในการตรวจสอบการกระทำหรือละเลยการกระทำ ซึ่งไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่าง

ประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และไม่มีองค์กรอื่นตรวจสอบ นอกจาก กสม. เท่านั้น โดยเป็นไปตามกลไกของสหประชาชาติ

๒. กรณีที่กล่าวถึงความซ้ำซ้อนระหว่าง กสม. และผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นเรื่องขั้นตอนวิธีการในการตรวจสอบข้อร้องเรียน ถึงแม้ว่าจะดูเหมือนหนึ่งว่ามีความคล้ายคลึงกันในทางสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน แต่การทำหน้าที่ดังกล่าว มิได้ซ้ำซ้อนกันในเรื่องของอำนาจหน้าที่ตามภารกิจแต่อย่างใด อีกทั้งการทำหน้าที่ขององค์กรทั้งสองในการตรวจสอบนั้นจะก่อให้เกิดผลดีที่ ทุกคำร้องเรียนจะได้รับการตรวจสอบในบริบทและมิติที่แตกต่างกัน

ดังนั้น ปัจจัยสำคัญในการพิจารณาว่าควรควรรวมสององค์กรดังกล่าวเข้าด้วยกันหรือไม่ ควรนำวิธีการทำงานของแต่ละองค์กรมาเป็นเหตุผลในการสรุปว่ามีอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อนกันหรือไม่ เพราะแม้ว่าทั้งสององค์กรจะมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน แต่เป้าหมายในการตรวจสอบหรือการวินิจฉัยตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละองค์กรมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง อีกทั้งย่อมเป็นผลดีต่อสังคมและประชาชนที่จะพึงได้รับประโยชน์จากการทำหน้าที่ที่แตกต่างกันดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

๓. การบริหารจัดการองค์กร บุคลากร และทรัพยากร กล่าวคือ สำนักงาน กสม. เป็นหน่วยงานอิสระที่มีโครงสร้างเป็นราชการสังกัดคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ มีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของ กสม. และฐานะองค์กรไม่ขึ้นตรงต่อฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) หรือฝ่ายอื่นใดทั้งสิ้น และได้มุ่งเน้นในการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของ องค์กรมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักการสิทธิมนุษยชนสากล ส่วนสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นหน่วยงานอิสระที่มีพนักงานของรัฐในการ สนับสนุนการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนั้นการบริหารจัดการองค์กร บุคลากร โดยรวมสำนักงานทั้งสองเข้าด้วยกันอาจมีกรณีที่เป็นปัญหาในการบริหารจัดการ ซึ่งมีลักษณะเป็นองค์กรคนละรูปแบบตามที่กล่าว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ยินดีที่จะส่งผู้แทนไปร่วมเสนอข้อมูลและความเห็นในรายละเอียดเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียในการควรรวมองค์กรดังกล่าวต่อ คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญหรือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ในประการสำคัญ กสม. เห็นด้วยว่า ควรจะได้มีการปรับปรุงองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ และประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จโดยเร็วอย่างต่อเนื่องและเป็นธรรม เป็นที่คาดหวังและเชื่อมั่นของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐได้สมตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓๐ มกราคม ๒๕๕๘